Maa- ja metsätalousministeriö, luonnonvaraosasto, erätalousyksikkö

Erityisasiantuntija Jussi Laanikari

HE 123/2018 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019 ja sen puitteissa riistatalous

Muistio valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston kuulemiseen 12.10.2018

30.40.42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

- Momentille esitetään 8,85 milj. euroa (tasomuutos +0,4 milj. euroa).
- Määräraha käytetään vuonna 2018 tapahtuneiden petovahinkojen korvaamiseen
- Vahingot tulevat olemaan vuoden 2017 tasolla
- Vuonna 2017 vahinkojen määrä oli noin 11,9 miljoonaa euroa, josta porovahinkojen osuus oli 11,3 milj. euroa ja kotieläinvahinkojen osuus 0,6 milj. euroa ja vahinkojen ehkäisemistoimenpiteiden osuus noin 0,5 milj. euroa
- Vuoden 2018 petovahinkokorvauksia joudutaan leikkaamaan noin 3,6 milj. eurolla
- Leikkaus kohdistuu sekä porovahinkoihin että kotieläinvahinkoihin, mutta ei mahdollisiin henkilövahinkoihin.
- Lausunnolla on tosin HE Riistavahinkolain muutokseksi, jolla porovahinkojen korvauselementti poikkeuksellisen suuret porovahingot poistettaisiin jo 2018 vahingoista, jotta korvaukset voitaisiin maksaa tasa-arvoisesti poronomistajille löydetystä porosta täysimääräisesti 1,5 –kertaisena ja kotieläinvahingoissa (ml. susien tappamat koirat) aina täysimääräisenä
- Mikäli esitys saa kannatusta, tulee se joulukuussa eduskunnan käsittelyyn
- Käytännössä em. leikkauksia 2018 petovahinkoihin ei todennäköisesti jouduta tekemään ollenkaan, mikäli esitys hyväksytään.

30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

- Momentille esitetään 5,375 milj. euron määrärahaa.
- Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna määräraha nousee 0,8 milj. eurolla
- Määräraha koostuu hirvieläinten pyyntilupamaksuista.

- Nousu johtuu pyyntilupamäärän kasvusta. Tavoitteena on saalismääriä nostamalla vähentää hirvieläinten aiheuttamia maatalous-, metsä- ja liikennevahinkoja.
- Maksut käytetään hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisestä ja korvaamisesta aiheutuviin menoihin sekä riistavahinkorekisteristä ja muista hirvieläinten metsästyksen hallinnointiin liittyvistä tietojärjestelmistä (mm. omariista) aiheutuviin menoihin. Lisäksi varoja voidaan käyttää hirvieläinkantojen seurannasta, tutkimuksesta ja hoidosta aiheutuviin menoihin sekä muihin vastaaviin menoihin.
- Vastaavat tulot on merkitty momentille 12.30.42.
- Hirvieläinten aiheuttamat metsävahingot 2018 nousivat odotetusti riistavahinkoasetuksen muutoksen (toukokuu 2017) myötä ja uusien metsävahinkojen summa-arvotaulukoiden käyttöönoton johdosta edellisvuoteen verrattuna ollen 1, 442milj. euroa. Edellisenä vuonna vahingot olivat 0,465 milj. euroa. Hirvieläinten aiheuttamat maatalousvahingot nousivat 0,514 milj. euroon. Edellisenä vuonna ne olivat 0,26 milj. euroa

30.40.50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

- Momentille esitetään 11 751 000 euron määrärahaa.
- Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna määräraha pienenee 0,169 milj. euroa. Määräraha perustuu riistanhoitomaksukertymään, joka on merkitty tuloarvion momentille 12.30.45. Arvioitu metsästäjämäärä vuodelle 2019 on 305 500.
- liittyy hallituksen esitys (HE 128/2018 vp) riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Muutoksella riistanhoitomaksua alennetaan alle 18 vuotiaalta 39 eurosta 20 euroon. Esityksellä tuetaan osaltaan nuorten metsästysharrastusta. Alennuksen vaikutus on 160 000 euron vähennys maksukertymään, joka perustuu laskelmaan, että alle 18-vuotiaita riistanhoitomaksun maksavia on keskimäärin 8 600. Yli 18 vuotiailla riistanhoitomaksu säilyy 39 eurossa.

- Riistanhoitomaksu on valtion metsästäjiltä keräämä veroluontoinen maksu, jonka valtio ohjaa laissa riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta säädetyllä tavalla riistahallinnon ylläpitämiseen ja riistatalouden edistämiseen.